

Handläggare
Inger Cronlund
Telefon: 0850803354

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Medborgarbudget

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner att genomföra en medborgarbudget under 2016/2017 som ett pilotprojekt.

Inger Cronlund
Analys- och kvalitetschef

Christina Heglert
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stadsdelsförvaltningen har av stadsdelsnämnden fått uppdraget att undersöka möjligheten att genomföra en medborgarbudget. Syftet är att genom dialog och medbestämmande engagera invånarna i utvecklingen av den egna stadsdelen.

Internationella och nationella erfarenheter visar att metoden medborgarbudget ökar medborgarnas engagemang och stärker den sociala sammanhållningen.

Förslaget är att genomföra en medborgarbudget kopplat till utveckling av stadsmiljö och trygghet. Olika målgrupper ska engageras i arbetet och målet är trygghetsskapande åtgärder ska påbörjas sommaren 2017. Arbetet ska ske i samverkan med Sveriges kommuner och landsting (SKL).

En styrgrupp bestående av förtroendevalda och tjänstemän ska leda arbetet. Återrapportering sker till stadsdelsnämnden i samband med tertiärrapporterna. Medel för medborgarbudgeten avsätts i budget.

Hela processen ska vara öppen och transparent och genomföras med hög delaktighet från invånarna.

Bakgrund

I verksamhetsplan med budget 2016 ger Spånga-Tensta stadsdelsnämnd stadsdelsförvaltningen uppdraget att undersöka möjligheten att genomföra en medborgarbudget som ett pilotprojekt. Uppdraget ligger helt i linje med kommunfullmäktiges mål "Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande" samt till stadsdelsnämndens mål "Demokratin stärks och medborgarna har inflytande". Det finns även en tydlig koppling till de lokala utvecklingsprogrammen som ska utgå från ett medborgarperspektiv med stadsdelsnämnderna som nav.

I Spånga-Tensta uppger var fjärde person att de har ett lågt förtroende för stadsdelsförvaltningen. Internationella och nationella erfarenheter från kommuner och landsting som infört medborgarbudget visar att medborgarnas engagemang ökar, den sociala sammanhållningen stärks och förståelsen för komplexa verksamheter som kommun och landsting ansvarar för förbättras.

Medborgarbudget är ett samlingsbegrepp för metoder som används för att involvera medborgare i beslutsprocesser om hur resurser används inom kommuner och landsting. Medborgarbudget eller participatory budgeting som det heter på engelska används i alla världsdelar. Det kan handla om att ge medborgarna möjlighet att delta i prioriteringar av en del eller hela budgeten. Det vanligaste har varit att medborgarna deltagit i prioriteringar om hur en del av investeringsbudgeten ska användas. Framförallt har medborgarnas prioriteringar används som underlag för de förtroendevaldas beslut. Det finns också exempel där medborgarnas prioriteringar utgjort beslutet.

Medborgarnas möjlighet till inflytande och delaktighet i det lokala samhällets utveckling har blivit en allt viktigare fråga för kommuner, landsting och regioner, dels för att skapa tillit till det demokratiska systemet, dels för ett hållbart samhälle.

Medborgardialogen är ett sätt att skapa förståelse för demokratis villkor, behov av prioriteringar och för att skapa balans mellan individuella krav och gemensamma behov. Erfarenheter från de kommuner och regioner som genomfört medborgarbudget i Europa visar bland annat att engagemanget hos människor ökar liksom förtroendet och tilliten till systemet och de förtroendevalda. En annan positiv effekt är att det ökade engagemanget i sig är trygghetsskapande.

Syftet med dialogen är att engagera invånarna i utvecklingen av den egna stadsdelen och stärka individens möjligheter till delaktighet i och inflytande över det politiska beslutsfattandet.

Målen handlar om att bygga tillit och förtroende, öka tryggheten och attraktiviteten för stadsdelen samt skapa generationsöverskridande mötesplatser.

Medborgarna ska vara delaktiga under hela processen från att ta fram röstningsbara förslag utifrån bestämda kriterier till beslut av genomförande. När förslagen har tagits fram sker en omröstning som är öppen för alla. Det ska vara möjligt att rösta på webben, men också på flera olika platser i stadsdelen. Därefter sammanställs resultatet och det förslag som fått flest röster genomförs utifrån beslutad budget.

Kommunikationen med medborgarna är viktig under hela processen och ska vara öppen och transparent. Syftet är att skapa ett engagemang som sträcker sig under hela processen. Medborgarna ska förstå själva metoden och känna delaktighet på riktigt. Målet är att nå ut till de grupper som vanligtvis inte deltar i liknande projekt.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har ett nätverk som erbjuder stöd till de kommuner som vill prova genomföra en medborgarbudget. SKL:s mål är att engagera medborgare som normalt inte deltar och få fram praktik på hur man kan nå dessa grupper. SKL:s ambition är att projektet ska upprepas tre år i rad för att skapa förutsättningar för ett brett engagemang och ökad förståelse för dialogformen.

Förslag på tidplan

Hösten 2016

- Planering med berörda förvaltningar och aktörer
- Uppsökande arbete för att engagera så många olika målgrupper som möjligt
- Ta fram röstningsbara förslag
- Forma förslagen till röstningsbara alternativ

Våren/sommaren 2017

- Genomföra omröstningen
- Vinnande förslag påbörjas

Ärendet

För att engagera invånarna och öka deras möjlighet till medbestämmande är förslaget att genomföra medborgarbudget som metod för att stärka demokratin.

Erfarenheter från svenska kommuner visar att det är lämpligt att som första projekt koppla medborgarbudgeten till utveckling av stadsmiljön. Förvaltningens förslag är att genomföra en medborgarbudget för att öka tryggheten i Tensta centrum kopplat till den fysiska miljön. Anledningen till att pilotprojektet begränsas till Tensta är SKL:s kriterier att engagera medborgare som normalt inte deltar och få fram praktik på hur man kan nå dessa grupper.

Medborgarbudget kan användas vid stadsmiljöinvesteringar som beviljas i kommunstyrelsens budget 2017. I samband med flerårsplanen 2017-2019 anmälde nämnden investeringsbehov för Tenstastråket om 2,0 mnkr. Om dessa medel beviljas från kommunstyrelsen i samband med budget 2017 kan de användas för en medborgarbudget.

En styrgrupp bestående av tjänstemän och förtroendevalda ska leda projektet. Förslaget är att styrgruppen består av stadsdelsnämndens ordförande, vice ordförande, stadsdelsdirektören samt projektledaren. Förvaltningen ansvarar för det operativa arbetet och återkopplar löpande till styrgruppen. Redovisning till stadsdelsnämnden sker i samband med tertialrapporteringarna.

Steg ett är att invånarna själva tar fram förslag på hur de vill utveckla centrumområdet i Tensta. Sedan formar en grupp med tjänstemän från stadsdelförvaltningens och trafikkontoret de inkomna förslagen till röstningsbra alternativ som är praktiskt möjliga att genomföra och ligger inom ramen för budget.

Därefter genomförs en omröstning som kan ske via olika kanaler. Arbetet med det vinnande förslaget ska påbörjas sommaren 2017.

Hela processen ska vara öppen och transparent och en kommunikationsplan kommer tas fram som bland annat beskriver hur vi ska nå olika målgrupper och hur processen kan göras öppen och tillgänglig för alla.

Ärendets beredning

I arbetet har stadsdelens samhällsplanerare, kommunikationsstrateg och demokratisamordnare ingått. Förslaget har stämts av med

trafikkontoret. Även SKL har tagit del av förslaget på upplägg av medborgarbudget och gett sina synpunkter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förslaget att genomföra en medborgarbudget. Internationella och nationella erfarenheter visar att medborgarnas engagemang ökar och den sociala sammanhållningen stärks. Förvaltningen bedömer att denna dialogform passar väl in i stadens arbete med lokala utvecklingsprogram.